PERIOD.
TIME for CHanGE
UCOS
UNIVERSITAIR CENTRUM VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING
CHanGE
CAMPAIGN FOR SEXUAL HEALTH & GENDER EQUALITY

CHanGE in ACTIE

CHanGE (Campaign for sexual Health & Gender Equality) is een project over gendergelijkheid en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR). De campagne versterkt het draagvlak hiervoor, zowel in België als in het Zuiden. CHanGE is een project van het Universitair Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking.

Tijdens de zomer van 2017 trokken twaalf gemotiveerde studenten van het Vlaamse hoger onderwijs als CHanGEmakers naar DR Congo, India en Oeganda. Daar zochten ze naar verhalen van straffe organisaties en activisten die strijden voor gendergelijkheid en seksuele rechten. Die ervaringen vormen de basis van deze campagne die inspeelt op thema's als LGBTQ+ rechten en menstruatie.

In deze verhalenbundel kom je meer te weten over de interessante organisaties en personen die ze spraken.

Foto cover: Katya Bohdan, India

Foto: Zoë Kalala, Oeganda

Menstruation MATTERS

Menstruatie is een natuurlijk onderdeel van het leven, toch gaat het op verschillende plaatsen in de wereld gepaard met taboes en socioculturele of religieuze drempels. Ook in India, DR Congo en Oeganda leeft hierover een sterk stigma. Zo vertelde een Congolees meisje bijvoorbeeld dat jongens weigeren om naast haar in de klas te zitten als ze haar maandstonden heeft. Ook mogen menstruerende meisjes niet altijd dezelfde waterkraantjes gebruiken als jongens, omdat ze het water zouden kunnen vervuilen door de kraan aan te raken.

We moeten echter niet ver van huis gaan om het taboe rond menstruatie vast te stellen. Ook hier voelen veel vrouwen de nood om maandverband en tampons ongemerkt mee te smokkelen naar het toilet. Ook hier vinden ouders het niet altijd eenvoudig om over maandstonden te praten met hun dochters. En ook hier word je honend nagekeken als je per ongeluk een bloedvlek hebt op je broek.

Naast het torenhoge taboe rond het thema vormt ook de kostprijs voor menstruele producten zoals maandverbanden, tampons en menstruatiecups een drempel. Hierdoor gaan meisjes en vrouwen soms noodgedwongen op zoek naar alternatieven voor de gangbare menstruele producten. Vaak zijn de alternatieven echter onhygiënisch en brengen ze gezondheidsrisico's, zoals infecties en vruchtbaarheidsproblemen, met zich mee.

In het streven naar gendergelijkheid is het belangrijk betaalbare toegang te garanderen tot (duurzame) alternatieven, correcte informatie te verspreiden en de stilte te doorbreken, zowel in België als in het Zuiden.

Daarom deze campagne. Daarom PERIOD.

CHanGE in

INDIA

Ieder jaar belanden ongeveer 58 miljard menstruele producten op de Indische vuilnisbelt. De wegwerpproducten bestaan grotendeels uit plastiek, waardoor ze meerdere eeuwen nodig hebben om op een natuurlijke manier af te breken.

Feminism in India is een feministische koepelorganisatie. Met #ThePadEffect voeren ze campagne om het afvalprobleem van menstruele producten kenbaar te maken en alternatieve middelen te promoten. Maandverbanden of cups gemaakt van biologisch afbreekbare materialen zijn niet alleen beter voor het milieu, maar ook voor de algemene gezondheid. #ThePadEffect pleit ervoor om menstruatie te herdenken en herwaarderen. Op die manier willen ze komaf maken met de wegwerpcultuur en een ongezonde omgang met menstruatie.

Foto: Katya Bohdan, India

CHanGE in

OEGANDA

Heel wat meisjes en vrouwen, vooral uit rurale gebieden in Oeganda, ervaren moeilijkheden tijdens hun menstruatie. Deze komen voornamelijk door een gebrek aan toegang tot proper water, private plaatsen voor lichaamsverzorging, en menstruele producten.

"Ik droom van een Oeganda waar meisjes een waardig leven leiden, waar ze hun dromen complexloos kunnen nastreven, zonder stigma rond hun gender."

- Patrick Mwesigye, coördinator UYAHF

Het **Uganda Youth and Adolescents Health Forum** (UYAHF) is een door jongeren geleide actiegroep die strijdt voor seksuele en reproductieve gezondheidsrechten van jongeren.
Eén van hun campagnes kreeg de titel 'Ensonga', de lokale term voor menstruatie. 'Ensonga' haalt het onderwerp uit de taboesfeer en pleit voor een menstruatie-vriendelijke omgeving, waarbinnen meisjes hun maandstonden op een waardige en vertrouwelijke manier kunnen beleven.

Door de productie van herbruikbare maandverbanden ondersteunt UYAHF vele vrouwen en meisjes op een duurzame manier. Daarnaast vermindert het team het stigma en de discriminatie door de rol van jongens, mannen en ouders te benadrukken. Door woord en wederwoord worden ook zij betrokken bij wat niet louter een vrouwenzaak hoeft te zijn.

Anne Kukundawke van de organisatie UYAHF
Foto: Zoë Kalala, Oeganda

Emmanuella Zandi
van de organisatie 'Ma voisine'
Foto: Manou Ballyn, DR Congo

CHanGE in CONGO

De prijs voor maandverbanden en tampons in Congo is niet in verhouding met het maandelijks inkomen van vele vrouwen. Het wetsvoorstel dat momenteel op tafel ligt om menstruele producten belastingvrij te maken, is dus een stap in de goede richting.

House of Irico Foundation

In 2015 stampte Iris Nzolantima House of Irico Foundation uit de grond. Met acties zoals 'Parlons Menstrues' wil ze het taboe rond menstruatie doorbreken. Naast het uitdelen van gratis maandverbanden organiseert ze vormingen over menstruele hygiëne en de do's en don'ts bij het gebruik van menstruele producten. Om ook structurele verandering teweeg te brengen, lobbyt ze bij de regering om deze producten belastingvrij te maken en pleit ze voor gratis consultaties bij de gynaecoloog.

Ma Voisine

Sinds haar 14de verjaardag geeft Emmanuella Zandi vormingen over gezondheid en hygiëne. Eerst op de radio als child reporter bij Unicef, nu in scholen en afgelegen dorpen. Door haar ervaring met seksueel misbruik te delen, maakt ze seksuele en reproductieve gezondheid bespreekbaar. Met haar ngo Ma Voisine zet Emmanuella zich in voor jonge meisjes. Ze reist het land rond om hen aan te moedigen hun dromen na te jagen, luistert naar hun verhalen en helpt waar nodig. Ook menstruele hygiëne is een onderwerp dat ze niet schuwt. Samen met haar vriendinnen naaide ze herbruikbare maandverbanden voor maar liefst duizend meisjes.

CHanGE in

BELGIË

Ook in België is de strijd om komaf te maken met het taboe rond menstruatie nog lang niet gestreden. Een recent artikel van een populaire radiozender maakte dit pijnlijk duidelijk: menstrueren werd opgesomd als “één van de ranzige dingen die meisjes doen zonder dat jongens ervan weten”.

Dankzij het aanhoudende lobbywerk van Testaankoop en het feministische collectief '**Belgisch en Regelvrij/ Belges et Culottées**' werd de tampontaks in oktober 2017 afgeschaft. De beslissing kwam maar liefst 11 jaar na de belofte. Concreet houdt het in dat menstruele producten niet langer als luxeproducten worden belast (21% btw), maar als basisgoederen (6%).
Daarnaast zijn er ook hier interessante burgerinitiatieven, zoals **BruZelle**. Vriendinnen Valérie en Veronica startten hun project in oktober 2016 na een ontmoeting met een dakloze vrouw in een Brussels metrostation. Tijdens hun gesprek gaf de vrouw aan dat ze zich niet goed voelde omdat ze haar maandstonden had. Naar een opvangcentrum gaan, bracht geen soelaas omdat menstruele producten er niet altijd voorradig zijn. Daarom zamelen Valérie en Veronica samen met vrijwilligers maandverbanden en tampons in om aan dakloze vrouwen uit te delen. Ze doen dit via collecteboxen die op verschillende plaatsen in Brussel staan.

GEÏNSPIREER

Wil je zelf ook bijdragen aan een wereld zonder taboes, maar weet je niet goed hoe?
Hier vind je alvast enkele tips!

Help het taboe de wereld uit:
praat over menstruatie en doorbreek het schaamtegevoel!

Doneer menstruele producten in de inzamelboxen van BruZelle:
bruzelle.wixsite.com/home

Ga naar www.ucos.be/change
en bekijk onze activiteiten

Steun organisaties in het Zuiden en neem een kijkje op hun website:

» Feminism in India (India)
feminisminindia.com

» UYAHF (Oeganda)
uyahf.com

» House of Irico Foundation (DR Congo)
www.facebook.com/houseofirico

» Ma Voisine (DR Congo)
lesnouvellesdezandi.wordpress.com

Foto: Zoë Kalala, Oeganda

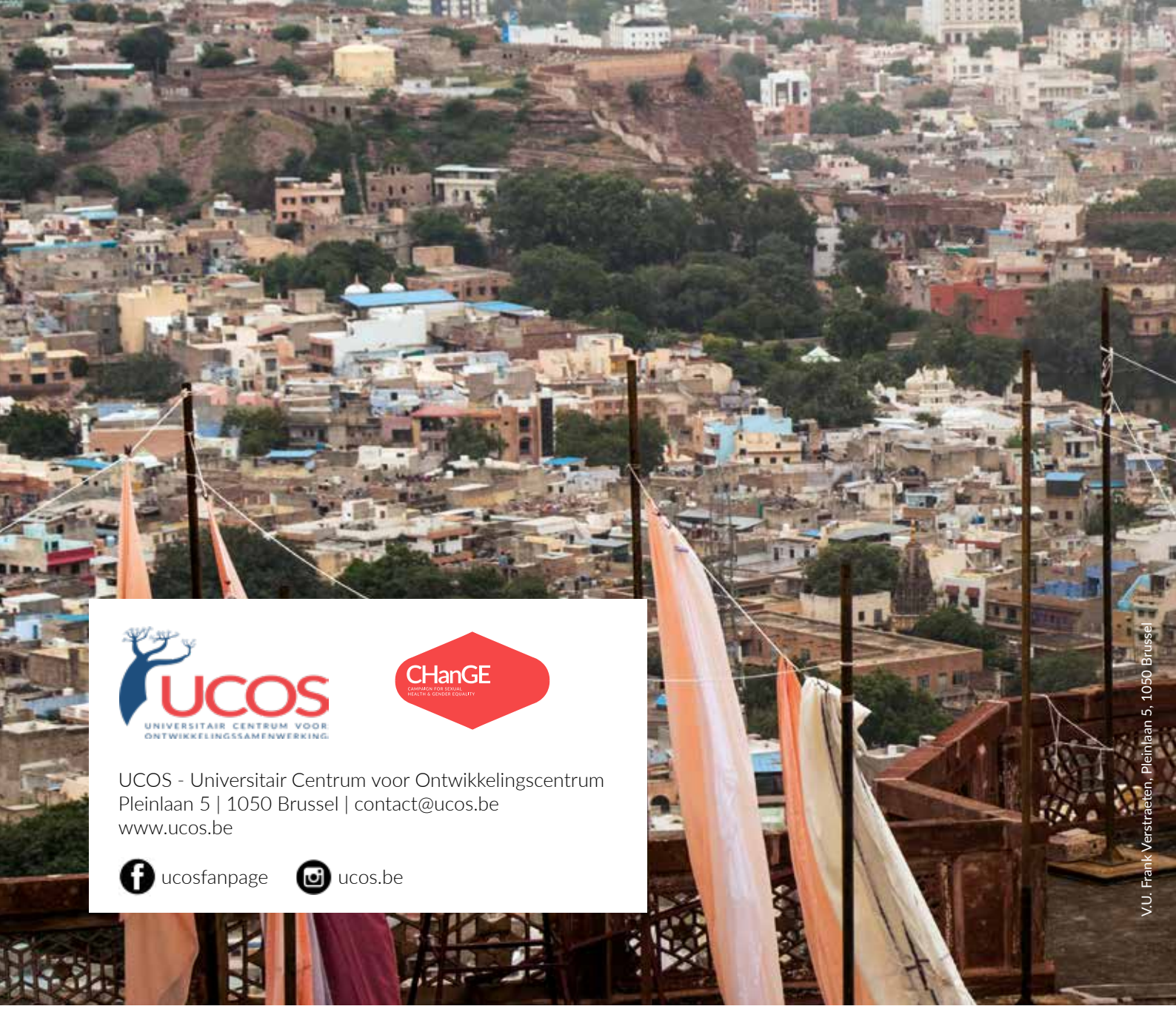

UCOS
UNIVERSITAIR CENTRUM VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

CHanGE
CAMPAIGN FOR SEXUAL HEALTH & GENDER EQUALITY

UCOS - Universitair Centrum voor Ontwikkelingscentrum
Pleinlaan 5 | 1050 Brussel | contact@ucos.be
www.ucos.be

ucosfanpage ucos.be

V.U. Frank Verstraeten, Pleinlaan 5, 1050 Brussel

Met de steun van:

DE BELGISCHE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING .be

de mens:nu
is vrijzinnig humanistisch

VUB VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Vlaanderen
verbeelding werkt